

KONU 5

GÜL PASI (*Phragmidium mucronatum*)

Hastalık Belirtileri: Sera güllerinde çok yaygın değildir. Hastalık daha çok bitkinin yapraklarında zarar yapmakla beraber gövde ve çiçeklerde de enfeksiyonlara neden olur. İlk belirtileri yaprakların alt yüzeyinde yaklaşık 5 mm çapında, parlak portakal renginde hafif kabarık aecidiospor püstülleri şeklinde görülür. Yazın bu alanlarda kırmızımsı portakal renginde üredospor püstülleri meydana gelir. Aecidiospor püstülleri kadar parlak değildir. Sonbahara doğru turuncu-kırmızı renkteki bu lekelerin rengi kahverengiye dönüşür. Yaprakların üst yüzeyinde ise yuvarlak sarı veya kahverengi lekeler göze çarpar. Genç gövde ve çanak yapraklarda da benzer şekilde belirtilere neden olur ve be nedenle de gövdede bükülme, şekil bozukluğu meydana gelir.

Hastalık Etmeni ve Biyolojisi: Gül pasının tüm devreleri tespit edilmiştir ve autoecious pastır. Üredosporları sarı renkte, tek hücreli ve yüzeyi dikenlidir. Teliosporları koyu kahverengindedir, 5-9 hücreli ve saplıdır. Sapın alt kısmı şişkindir ve gagalıdır. Aecidiosporları tek hücreli, yüzeyi dikenli ve üredosporlardan daha açık sarı renktedir.

Kışı yere dökülen yapraklarda teliospor şeklinde geçirir. Ilıman bölgelerde üredospor devresi devam eder. Hastalık gelişimi için 18-21°C optimum sıcaklıktır. Enfeksiyon için 2-4 saat sürekli nem gereklidir. Yazın sıcaklığın yüksek olması enfeksiyonu engeller.

Hastalıkla Mücadele: 1) Hastalıklı yapraklar toplanıp yakılmalıdır.

2) Kışın veya ilkbaharın başında yeni yapraklar çıkmadan eski yaprakların bulunduğu dalların budanması, çubuklarla fungusun taşınmasını önleyecektir.

3) İlaçlı mücadelesinde, ilk ilaçlama çiçek tomurcukları kırmızı uç göstermeden 20-25 gün önce, ikinci ilaçlama birinciden 10-15 gün sonra, üçüncü ilaçlama ise hasat biter bitmez yapılmalıdır. Propineb % 70 WP (200g/100 l suya), Cyproconazole 50g/l EC (25ml/100 l suya), Myclobutanil (40 ml/100 l suya) bu hastalığa karşı kullanılan ilaçlardan bazılarıdır.

GÜL MİLDİYÖSÜ (*Peronospora sparsa*)

Hastalık Belirtileri: Yaprak, gövde, yaprak sapı ve taç yapraklarda belirti meydana getirmektedir. Hastalık yapraklarda morumsu kırmızı ile koyu kahverengi arasında değişen düzensiz lekelerle neden olur. Yapraklarda büzülme meydana gelir. Zamanla yaprakların rengi sarıya döner ve yapraklar dökülür.

Gövdede 2 cm veya daha büyük boyutlarda morumsudan siyaha kadar değişen renklerde lekeler meydana gelir. Hastalanan dallar daha sonra ölür. Nemli ve serin koşullarda hastalık gelişimi daha fazladır.

Hastalık Etmeni ve Biyolojisi: Yaprığın alt yüzeyindeki sporangioforlar dikotom dallanmıştır. Sporangiumları limon şeklindedir (17-22x14-18µm). Oosporları enfekteli yaprak, gövde de bulunabilir. Fungus gövdelerde oosporuz dormant miselyum halinde kışı geçirebilir. Yüksek nem ve serin hava koşullarının olduğu periyotlarda sporangiumlar meydana gelir. Uygun olmayan koşullarda spor üretimi çok azdır.

Hastalıkla Mücadele

1) Hastalığın ertesi seneye taşınmasını engellemek amacıyla hastalıklı yaprak, gövde ve çiçekler yok edilmelidir.

2) Seralarda fazla nemden kaçınılmalı ve iyi bir havalandırma ile nem azaltılmalıdır.

3) Hastalığın gelişimi ve enfeksiyonu için ideal koşullar olduğunda koruyucu fungusitler (bakırlı preparatlar ve mancozeb) kullanılmalıdır.

Gülde Botrytis Yanıklığı (*Botrytis cinerea*)

Hastalık Belirtileri: Sera ve tarla güllerinin yetiştirildiği her yerde görülmektedir. Güllerde dal kanserine neden olmaktadır.

Depolama ve taşıma sırasında nemli koşullar olduğunda hastalık hızla gelişir ve en şiddetli zararını meydana getirir. Sürekli ıslak ve serin olduğunda enfekteli bahçe güllerinin gözleri açılmaz ve etmenin grimsi-kahverengi misel gelişimi ile örtülür. Enfekteli gözler düşebilir ve düz hafif içeri çökük grimsi siyah lekeler bu gözlerin alt kısmından aşağıya doğru uzarak devam eder. Genç dalları kuşak gibi sararak kanserlere neden olur. Çiçek taç yapraklarında küçük benekler şeklinde görülür, daha sonra lezyonlara neden olur ve buralarda kahverengi yumuşak çürüklüğe neden olur.

Hastalık Etmeni ve Biyolojisi: Konidiler renksiz, tek hücreli ve yumurta şeklindedir.. Konukçunun kütikulasının hemen altında veya üzerinde yassı, yarım küre şeklinde, siyah sklerotileri oluşur. Bunlar fungusun kışı geçirmesine yardımcı olur.

Fungus genellikle yara yerlerinden giriş yapar. Fungus ve hastalık gelişimi için optimum 15°C sıcaklık ve yüksek nemdir.

Hastalıkla Mücadele

1) Bitkinin zarar görmesinden kaçınılmalı. Hastalıklı yaprak ve çiçekler toplanıp, ortamdaki uzaklaştırılmalıdır.

2) Hastalık etmeni nemli koşullarda iyi gelişmektedir. Bu nedenle bitkiler arasında iyi bir hava sirkülasyonu sağlamak amacıyla bitkiler sık dikilmemelidir. Bunun yanı sıra ortamda nemin yükselmesine engel olunmalı, aşırı ve üstten sulama yapılmamalıdır.

3) Taç yapraklar üzerinde küçük sarı benekler görülür görülmez ilaçlamaya başlanmalıdır.